

Láska k plemeni a objektivita rozhodčí

Stání, můžete nám hned na začátku říci, kdy a proč jste si vybrala Rhodéského ridgebacka?

V roce 1992 jsem při prohlížení Atlasu psů narazila na Rhodéského ridgebacka. Nádherný samec tohoto plemene mě úplně ohromil, svou silou, elegancí i předurčením na „lov lvů“. Bylo rozhodnuto! Začali jsme shánět informace, zda jsou v ČR jedinci plemene a jaká je dostupnost štěňátek. Došli jsme k paní Luďce Brejchové, která je dovezla ze země původu, Zambie, Zimbabwe. Na jaro plánovala vrh „C“, tak to vše začalo. U nás doma byla od července 1992 fenka Calma z Africké savany. A pak následovalo dalších 32 let soužití s tímto krásným plemenem.

Jaké byly vaše začátky s tímto plemenem – jako chovatelky a vystavovatelky?

Calma byla velmi sebevědomá fenka a velmi dobrý hlídač. Byla úplně jiná než dnešní RR. Ta Afrika ji opravdu koukala z očí. Měla tendenci řešit situace sama. A byla velký lovec. Již jsem měla zkušenosti se psy, ale ona byla výjimečná. Pro rodinu naprostý ochránce, vnoučátka měla velmi ráda, cizí lidi opravdu vyhodnocovala.

Koncem roku 1994 jsme jeli do Holandska na ostrov v moři, na první krytí, za psem Vumba. Z tohoto

spojení se narodila štěňátka a jeden kluk zůstal doma. Potom ještě další fenečky. Odchovala jsem čtyři generace.

Výstavy jsem před RR absolvovala s dalmatinkou, takže jsem věděla, do čeho jdu. Ovšem Calma měla trochu jiný názor na ukazování zubů. Dlouho jsme trénovaly. Byla Český Šampion a několikrát Klubový vítěz. Oproti dnešku byly tenkrát počty RR na výstavách mnohem nižší. Zúčastnili jsme se i s jejím synem Světové výstavy a vyšli jsme s pěkným oceněním – ve třídě šampionů získala V4.

Co Vás přivedlo k dráze rozhodčího a kdy jste začala ridgebacky posuzovat?

Po dalších vrzcích jsem byla oslovena ČMKJ, zda si nechci udělat zkoušky na rozhodčí pro toto plemeno. Souhlasila jsem. A tak jsem byla od roku 1997, kdy jsem složila závěrečné zkoušky, jmenována rozhodčí pro Rhodéské ridgebacky. Tím jsem se stala specialistou na plemeno. Postupem let jsem si udělala další aprobace na Beagle, Bassethoundy, Porcelaine, Bavorské barváře, Štýrské brakyře, Švýcarské honiče a Lagotto Romagnolo. Stala jsem se mezinárodní rozhodčí. Je tomu již 28 let. Postupem času jsem byla zvána posuzovat do zahraničí – Německa, Rakouska a na Slovensko.

Stáňa Janická patří mezi osobnosti, které plemeno Rhodéského ridgebacka zná dokonale. Jako dlouholetá chovatelka a zkušená rozhodčí dokáže spojit lásku k plemeni s nadhledem i autoritou.

Stáňa Janická, chovatelská stanice „ze Sulické tvrže“
Mezinárodní rozhodčí pro exteriér psů

Jak se podle Vás plemeno vyvíjelo za poslední desetiletí – co se změnilo k lepšímu a co naopak vnímáte jako varovný trend?

Jako všechna plemena prošel ridgeback svým vývojem. Podařilo se z chovu odstranit těžké typy s masivní až lymfatickou hlavou, lalokem, masivním pyskem – u honičů nežádoucím. Částečně zmizela spáditá záď i špatně nasazený a nesený ocásek bránící psovi v plném pohybu. Plemeno je celkově sušší, elegantnější.

Pro mne musí být ridgeback představitel psa vytrvalce, silné kostry, a hlavně správné délky, s nízkou umístěným hlezmem.

Z mého pohledu se nám plemeno zkracuje – hrudník musí být dlouhý.

Dále mi přijdou slabší čelisti, zvláště spodní čelist! Je to samozřejmě důsledek dnešního života psů napříč plemeny. Tím, že nemusí být plnochrupý, se postupem času celkově čelisti změnil.

Co by měl mít podle vás každý správný ridgeback z pohledu exteriéru, ale i povahy?

Tak především určitě správný ridge, správné délky – je to znak plemene. Dále, jak už jsem říkala,

správnou délku těla, pohlavní výraz, eleganci, a to úplně NEJ je jeho pohyb bez co možná nejmenší ztráty energie. Osvalené tělo s dlouhými svaly a výborným úhlením.

Z pohledu povahy – mělo by jít o psa nebojácného, odvážného, schopného rozhodování. Zde je třeba vzít v úvahu, k čemu byl ridgeback vyšlechtěn.

Dnes je především psem rodinným, tedy povahy přátelské, snášenlivé, klidnější. Jde o plemeno inteligentní, bez známek agrese. Lovecké pudy však v tomto plemeni stále přetrvávají.

Na co se při posuzování ridgebacků zaměřujete nejvíce – co je pro vás zásadní kritérium?

Každý rozhodčí má své preference a sleduje něco jiného. Pro mne je zásadní pohyb, tím pádem úhlení končetin a síla zádi, ze které pohyb vychází. Dlouhý hluboký hrudník, kratší bedro... to vše ovlivňuje kvalitu pohybu. Suchý, elegantní pes, správných proporcí a jasný standardní ridge. Milý, přátelský pes, který si je vědom své síly.

Jsou nějaké časté chyby, které u vystavovaných ridgebacků vidíte?

Před časem, několika lety, se hojně vyskytovali psi přeúhlení. Někteří rozhodčí tyto psy upřednostňovali. To pokládám za velkou chybu, ale naštěstí rozum zvítězil. Takto přeúhlení psi nemůžou mít kvalitní pohyb – nohy půl metru za tělem nejsou schopny síly odrazu. Navíc trpí páteř.

Dále, dle mého, je chybou vystavovatele psa stále a stále upravovat, posunovat mu nožky tam, kam úhel nedovolí, a on si je vrátí zpět a vystavovatel mu ji znovu upraví, a tak stále dokola. Je to zbytečné. Také nedostatečný pohyb vystavujícího, rychlost v běhu, kdy psa strháváte, on pak drobný krok a krásný a plný pohyb RR je pryč. To jsou chyby vystavovatelů.

A ještě si neodpustím: pamlsky. Možná u šteněte ano. Ale ve třídě otevřené a šampionů by opravdu už neměly být. Pes v této třídě je už profík a nehodí se to.

Jak moc pro vás hraje roli prezentace a spolupráce mezi psem a vystavovatelem

Předvedení na výstavě je souhra obou – psa i vystavovatele.

Pokud tam souhra je a pes je ve standardu, pak je to krása. Proto dobří handleři často vyhrávají. Oni

umí se psem rychle začít pracovat, přizpůsobí se kroku, vědí jak na to. Mrknutím oka poznají slabinu a snaží se vám to neukázat. Mluví o dobrých handlerech. Takže ano, souznění je velice důležité.

Jaký je podle Vás rozdíl mezi výstavním ridgebackem a „opravdovým“ ridgebackem, existuje ten rozdíl?

Zapeklitá otázka. Pokud je myšleno „opravdovým“ to, že je psem pracovním, který ještě dodnes chodí do buše s lovci, tak určitě. Spojují se většinou psi pracovních linií právě pro geny a vlohy k práci. V takovém případě nebude „vadit“ délka ridge nebo trochu černé v srsti. Na druhou stranu je třeba udržet celkovou délku a úhlení pro vytrvalý pohyb.

Výstavní psy spojujeme pro jejich exteriér. Vybíráme tedy psy co nejbližší ke standardu plemene. Takovým spojením vylepšujeme (nebo bychom chtěli vylepšit) exteriér a povahu při dodržení jejich parametrů, pohybu a elegance.

Jak důležité je podle vás vzdělávání nových chovatelů a vystavovatelů? Co by se měli učit jako první?

Jako první by se měl začínající chovatel naučit POKOŘE, protože ji bude potřebovat. Chov (a příroda vůbec) člověka zpravidla velmi naučí, ale vy to musíte umět přijímat. Dnes je velmi mnoho informací lehce dosažitelných, více či méně kvalitních. Každý chovatel si musí najít svoji cestu a svůj plán chovu – co mi spojení dvou jedinců má přinést pozitivního, co tedy chci a potřebuji vylepšit, výšku, délku, ridge... Ale pozor! Nikdy se nevylepší stylem „na malého dám velkého“. To je práce na několik generací a je super a přínosné, pokud se to povede. Zde tituly z výstav opravdu nehrají roli, jsou třešničkou, ale potomci šampionů nejsou automaticky šampion. Chov je náročná práce a někdy příroda překvapí. Myslím, že si toto chovatelé uvědomují.

Určitě by se měl nový chovatel na chov připravit, jako na dlouhou cestu, po které chci jít a podle toho vše nastudovat. Důležitá je genetika a předci, což je dnes dobře dosažitelné a dohledatelné.

Vystavovatel – pokud chcete chovat, musíte i vystavovat. Minimálně pro uchování musíte absolvovat předepsané výstavy. Všichni jsme začínali. Nemusí se hned vše povést, zvláště pokud si vystavujete sami a bez zkušeností. Tady bych, po mnoha letech posuzování, radila jít na rozhodčího specialistu, tedy chovatele RR. Ten psa ohodnotí lépe, má to v oku, zná trendy, tedy kam se plemeno ubírá, k jakému typu psa atd.

Máte za ta léta nějaký nezapomenutelný moment z výstavy – ať už z kruhu, jako rozhodčí nebo jako vystavovatel?

Jako rozhodčí určitě spousty úsměvných zážitků mám. Ať už z projevené radosti vystavovatelů při umístění, nebo z posuzování štěňátek, což je nejmilejší třída na výstavě pro rozhodčího-chovatele. Když s úsměvem čekáte, až si pániček, který poprvé vystavuje, odloví své štěňátko, které mu uteklo do vedlejšího kruhu. Začala parádní honička, na kterou ten pán určitě nikdy nezapomene. Alespoň podle jeho výrazu, který vidím před sebou dodnes. A pořád mě ta vzpomínka baví.

Nezapomenutelný... to když mě pes vedený asi 14letou dívkou bez varování kousl do ruky, ona ho pustila, utekla a on přidal kousanec do ramene. Jenže to už bylo před mnoha lety a RR se za tu dobu změnil opravdu hodně. Na výstavách už téměř nejsou vidět psi agresivní. Lze doufat, že se je podařilo z chovu vyloučit. Je třeba říci, že je to chyba člověka – pes je jeho vizitka. Hlavně doufám, že doba, kdy si je lidé pořizovali jako ostrého a obávaného psa, je pryč. I když člověk dovede zkazít i čivavu.

Kdybyste měla říct jednu věc, kterou by si měl každý majitel ridgebacka odnést z výstavy, co by to bylo?

Pravdivý, spravedlivý posudek od fundovaného rozhodčího.

- Stáňa Janická, Jana Moravcová